

Hétfőn hirdetik ki a táblai ítéletet Rákosi Mátyás volt népbiztos ügyében

Ma a vád- és védőbeszéd hangzott el Hétfőn szólal fel az utolsó szó jogán a vádlott is

A nagy hősegre való tekintettel Harmath Jenő dr. ítélőtáblai tanácselnök pénteken már reggeli nyolc órára tűzte ki Rákosi Mátyás volt kommunista népbiztos büntetőpörében a fellebbezteli főtárgyalás folytatását. A kora reggeli órákban elfoglalták helyüket a megkettőzött rendőrszemek a tábla épülete körül s megerősített rendőrszakasz vonult fel az épületbe, különösen a Harmath-tanács második emeleti tárgyalóterme elé. Szigorú igazoltatás után bocsátották be a hallgatóközönséget.

— A csendre és a rendre szigorúan figyelemzetem a hallgatóságot! — nyitotta meg a mai folytatolagos főtárgyalást Harmath Jenő dr. tanácselnök. — Felkérem a királyi főügyész helyettes urat *vádbeszédének előterjesztésére!*

Miskolczy Ágost dr. kir. főügyész helyettes a következőkben adta elő indokait, amelyek alapján az elsőfoku, életfogytiglani fegyházra szóló ítéletet annakidején megfellebbezte.

Uj Saccho és Vanzetti propaganda

— Mindenekelőtt szükségesnek tartom — ugymond —, hogy nyilatkozzam arról, a Magyarország szuverenitását sértő propagandáról, amelyet ezzel a bűnpörrel kapcsolatban megindítottak minden társadalmi és állami rend örök ellenségei. Ugyanazok az elemek működnek ebben köze, ugyanazzal a céllal, amint az Északamerikai Egyesült Államok igazságszolgáltatásával kapcsolatban történt néhány évvel ezelőtt két halálra ítélt amerikai bandita: Saccho és Vanzetti esetében. Nem vonom kétségbe, hogy az ilyen propagandához sok jóhiszemű ember is csatlakozik, hiszen azt állítja ez a propaganda ebben az esetben is, hogy Rákosi Mátyás nem gonosztevő, hanem politikai üldözött, eszmék vértanúja. Tegnapelőtt az is megtörtént, hogy az angol Lordok Házában vita tárgyává tették ezt a bűnpert, mert akadt a Lordok Házának egy kétszázötvenöt fős tiszteletreméltó tagja, aki azt állította, hogy ennek a bűnpörnek folytatása a trianoni békeparancs jogszabályaiba ütközik. Az angol külügyminiszter államférfihez méltó, korrekt nyilatkozatot tett a vitában, bár a kérdés érdeme elől kitért.

— Magyarország ezeréves alkotmányos ország, alkotmánya még a hét vezér idejében keletkezett, írásos alkotmánya pedig csak hét évvel fiatalabb az 1915. évben kelt angol alkotmánynál. Nem állunk az alapon, hogy egy állam szuverenitásánál fogva azt tehet állampolgáiraival, amit akar, mert elismerjük, hogy túl a nemzetközi jog elvén és parancsán élnék örök és megmészárolhatatlan erkölcsi szabályok, amelyekhez minden kultúrnemzetnek, ha erre a névre méltó akar lenni, alkalmazkodnia kell.

— Erről a helyről azt ízenem a Lordok Házában felszólaló tiszteletreméltó főrendnek, olvassa el a trianoni békeparancs 76. szakaszát, melyre hivatkozott s meg fog győ-

ződni arról, hogy itt a megszővegezett és Magyarország törvénytárába iktatott jogszabálynak semmi köze sincs ehhez a bűnpörhöz. Ez a 76. szakasz megtiltja a volt osztrák-magyar monarchia lakosainak zavarását, vagy zaklatását amiatt a politikai magatartás miatt, amelyet az illető 1914 július 28-tól fogva ennek az államterületnek végleges államjogi elrendezéséig tanusított.

A főügyész itt szó szerint idézte a trianoni békeparancs idevonatkozó szövegét: „... ne pourra ôtre inquieté on molesté... en raison de son attitude politique...”

— Ebből a szövegből is világos, — hangoztatta Miskolczy dr. főügyész helyettes —, hogy ez a jogszabály a magyar Btk. hatályát semmiféle vonatkozásban nem érintette és nem vonatkozik olyan cselekményekre, amelyeket a magyar Btk. mint közönséges bűncselekményeket tilt.

Súlyos ügyészi kritika Rákosiról

— Nincs szó ebben a bűnpörben — mondotta Miskolczy Ágost dr. — Rákosi Mátyás politikai magatartásáról, hanem azokról a közönséges bűncselekményekről, amelyek a magyar Btk.-ba ütköznek. De nincs szó arról sem, hogy Rákosi Mátyás vádlott valamely politikai eszme üldözöttje lenne, mert ő nem képvisel a terhére rótt bűncselekmények elkövetésében semmiféle olyan politikai eszmét, amelyet ilyennek bármely kultúrnemzet elismer.

Rákosi a III. internacionale ügynöke, ezt nem is tagadja.

Hivatásos forradalmár, lázító és bujtogató, aki társaival együtt összeesküdött az emberi civilizáció ellen és azt hirdeti, hogy a szociális kérdést erőszakkal, a világforradalommal, a kegyetlen és véres polgárháborúval lehet csak megoldani. Maga jelentette ki az elsőfoku bíróság előtt, hogy helyes a vérengző másik moszkvai ügynök: Szamuelli Tibor gyilkosságát, a törvényes rend és jogfolytonosság hívei ellenében.

— Mindez nem politikai eszme, hanem oly büntetendő cselekmény, amelyet Anglia büntetőtörvénykönyve éppugy tilt, mint Magyarországé és minden más államé.

— De bármily örült legyen egy eszme, bármily veszedelmes és romboló, emberileg megérdemelhetne bizonyos részvételt, szánalmat, ha azt valamely fanatikus vallja a meggyőződés hevével és elszántságával, életének kockáztatásával... A vádlottról ezt sem lehet elmondani. Ha a terhére súlyosodó vádak nem sülyesztenék le őt a közönséges gonosztevő erkölcsi szintjére, azt kellene mondanom, hogy ő a világforradalom groteszk figurája, aki cselekedeteiben nem a — Marx szerint — „láncok közt vergődő proletariátus megváltását” kereste, hanem a hatalmat és a jólétet s amikor „eszméiert” áldozatot kellett volna hoznia, akkor — megszőkött. Amíg a proletárság éhezett, addig a vádlott a szovjetházban dözsölt, vagy a miniszterelnökség palotájában gyártotta a terror rendeleteit.

Miskolczy Ágost dr. kir. főügyész helyettes ezután áttért az elsőfoku bíróság ítélet indoklásának boncolgatására, tarthatatlannak minősítette a törvényszéki ítéletnek azt az álláspontját, hogy a vádlottat „méltányosságból és könyörületből nem lehetett halálra ítélni”.

A védőbeszéd

A királyi főügyész helyettes vádbeszédének elhangzása után Vámbéry Rusztem dr. védő mondott terjedelmes beszédet. A védő jogi érvek alapján hosszasan polemizált a törvényszéki ítéletnek azzal a részével, amely

az ügynek esküdtbíróóság, illetve a gyorsított tanács elé való utalását elutasította. Ezután visszapillantást vetett a Károlyi-forradalmat, majd a magyarországi kommün kitérését megelőző történelmi eseményekre s arra a következtetésre jutott, hogy a gyilkosságot, felségsejtést vagy hűtlenséget csakis egyéni felelősség alapján lehet büntetni, mert az

Dr. Mojzes János nyílt levele a belügyminiszterhez a hercegszántói Nep-orvos „üldöztetéséről”

Felkértek bennünket a következők közlésére:

Nyílt levél nagyméltóságú vitéz leveldi Kozma Miklós m. kir. belügyminiszter urhoz.

Kegyelmes Uram!

Amint a lapokból értesültem, Nagyméltóságod a képviselőház szerdai ülésén Klein Antal országgyűlési képviselő interpellációjára adott válaszában kitért dr. Bittner József hercegszántói orvos esetére, akit a község lakossága Nagyméltóságod értesítése szerint bojkottál, még pedig — állítólag — amiatt, mert a Nemzeti Egység Pártjának jelöltjére: gróf Teleki Jánosra szavazott a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztáson.

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy a tényállás tisztázása és helyes megvilágítása céljából — az audiatúr et altera pars elve alapján — Nagyméltóságod eddigi értesüléseit néhány szerény adattal kiegészítsem.

Dr. Bittner József hercegszántói magánorvos, aki a 3200 lakossal bíró és egyéb-ként is szegény községben az ott működő községi orvoson: dr. Haering Oktávonn kívül mint második orvos folytat pár év óta magánorvosi gyakorlatot, a Nep hercegszántói szervezetének elnöke. Mint ilyen ő volt a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztás alatt Hercegszántó községben — amely egyébként nekem szülőfalum — a Nep részéről a választási mozgalom, kortézia és a választási technika egyik főirányítója. Hercegszántó községben a választás napján gróf Teleki Jánosra 273 szavazatot esett, csekély személyemre 715 szavazatot. Többben egyszerűen azért nem szavazhattak le reám a több mint 1400 választóból, mert délután háromnegyed 3 órakor — még a záróra letelte előtt — többi választómat a szavazatszedő küldöttségi elnök által kijelölt gyülekező helyen a csendőrségi karhatalom törvényellenesen és erőszakkal széjjeljelte. Ezt különben a csendőri karhatalom négy másik községben is megtette és ezáltal mintegy 1300 választómat akadályozta meg törvényellenesen a törvény által megadott választói jogának gyakorlásában.

A választás Hercegszántó községben — ahol dr. Bittner József helyi Nep-elnök volt az egyik főirányító — ugy folyt le, hogy akik énreám akartak leszavazni, azoknak a községhez tartozó levő trágyadombon át kellett elvonulniok a szavazásra és miután leszavaztak, ugyancsak a trágyadombon át kellett visszavonulniok, eközben pedig a csendőri karhatalom egyes tagjai a következő barátságos kifejezésekkel aposztrofálták őket: „Hazaárulók, cigányok, vadráccok, bűdösök, trágyadombra való, ganéra való, piszok Mojzes-pártiak, bele kellene valamennyit zavarni a Ferenc-csatornába”,

egész magyar büntetőjog „az egyéni felelősség kérdésével áll vagy bukik”. Ezze kapcsolatban nagy európai jogászok idevonatkozó jogi állásfoglalására hivatkozott s hozzászólt a „közrehatás”, a bűnrésszeg és a hasonló büntetőjogi nüanszok közt fennálló elméleti különbségeket. Foglalkozott a védő a felbujtás kérdésével és hangoztatta, hogy amennyiben megáll az elsőfoku ítéletnek az a megállapítása, hogy tudniillik Rákosi Mátyás, mint „buzgó kommunista, már meggyőződésénél és pártfelelősségénél fogva sem vonhatta ki magát a határozatokhoz való hozzájárulás alól” — ebben az esetben viszont csakis kényszerhatásról lehet szó. Ezzel kapcsolatban Vámbéry dr. a mérlegelési szabadság kérdésével taglalta elméleti jogi szempontból. A védő ezután sorra vette az elsőfoku ítéletben foglalt egyes tényállásokat, amelyeket megcáfolni igyekezett.

Szünet után a királyi Itélőtábla a tárgyalást elnapolta azzal, hogy hétfőn reggel 9 órakor fogja azt folytatni. Ekkor az utolsó szó jogán beszélni fog Rákosi Mátyás, majd a Tábla meghozza ítéletét.

stb. Egy hadirokkantnak, aki a világháború alatt elvesztette az egyik lábát, ugyanekkor azt mondották, hogy leütik a másik lábát is, amiért reám mert szavazni.

Történt pedig mindez egy kulturálmában: Magyarországon, az Urnak 1935-ik évében Hercegszántó községben, ahol dr. Bittner József volt a Nep helyi elnöke. Ezen tényállás ismeretében valószínűleg nem fog csodálkozni Nagyméltóságod azon, hogy a község lakosságának túlnyomó többségével szemben való ezen szegénytelen, megalázó, megszégyenítő és embertelen bánásmód nem volt alkalmas arra, hogy a Nemzeti Egység Pártjának mozgalmat, vagy annak helyi elnökét, dr. Bittner Józsefet, továbbá a Nagyméltóságod legfelsőbb felügyeleti hatásköré alá tartozó m. kir. csendőrséget — ezt az egyébként mindenki által nagyrabecsült és köztiszteltetben álló intézményt — népszerűsítse.

Azt kézséggel elismerem, hogy Nagyméltóságodnak a fentiekre előző tudomása nem is lehetett, minthogy a fentebb előadottak Nagyméltóságod előtt ezideig pánasz tárgyává nem tétettek, aminek az oka, hogy a fentebb ismertetett sérelmek orvoslását közigazgatási uton nem tartottam elérhetőnek.

Fogadja Nagyméltóságod őszinte tisztelettem és nagyrabecsülésem kifejezését.

Dr. Mojzes János,

a nagybaracskai választókerület tényleg megválasztott, de a szavazás befejezése után a választási eredmény utólagos meghamisításával és közokirat-hamisítás útján 9 szavazattal kibukított országgyűlési képviselője.

TARTOTT A NYERSBŐRPIAC. A nyersbőrpiac az aránylag kis forgalom mellett is tartott az üzlet irányzata. Egrész, mert a borjubórt még mindig a magas árkövetelések vannak érvényben, másrészt, mert a nyulbőrpiac a közelmúltban tudvalevően holland számlára történnék eladások, úgyhogy a nyulbőrben a készletek kissé apadtak. A tarka marhabőr 80—85, a magyar marhabőr 70—75, a borjubőr 1.40, a juhbőr 1.15—1.20. Érdeklődést keltett, hogy a közelmúlt napokban a nyulbőrölt csehslóvak piacra is elrakt kisebb tétel. Egyébként a nyulbőrnek 53 fillér az ára. A készbőrpiac az ugynevezett fehér áru iránt van kereslet, mert az abnormis hőség következtében a fehér cipőárak iránt fokozódik a véletkevd. Részben ennek tudható be, hogy az inkasszóban e héten is a javulás jelei mutatkoztak.

— Az Országos Filmgyűlés rendkívüli közgyűlését 1935 július 1-én, hétfőn este 9 órakor tartja meg a Fészekben a már köztölt tárgysorozattal. Elnöki megnyitó, a felmentvény megadásával kapcsolatos jelentések, tisztújítás, indítványok. A rendkívüli közgyűlés most már tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes.

x A Hamburg—Amerika Linie „Milwaukee” és „Resolute” luxusgőzösei a legváltozatosabb programu Földközi-tengeri és északi utazásokat bonyolítják le, számtalan szárazföldi kirándulással (többek között Párisba és Bruxellesbe). A tengeri kirándulások üdítők, szórakoztatók és kényelmesek. A valúrára nincs gond, mert pengőjért teljes ellenértéket kap. Egység I. osztály, luxus ellátás, egyéni bánásmód, kitűnő szervezés még a legexotikusabb helyen is jellemzi a HAPAG hajóutakat.

x Barna bőrt kap és mégsem érzi a kánikulát a Csillaghegyi Strandon.

Ma, pénteken már mehet a

TABÁN-ba!

Este 10 órakor megnyílik Budapest új látványossága, a

TABÁN

bár és dancing

az Erzsébet-híd budai hídfőjénél (Döbrentei-tér 6)

Attrakciók:

a walesi herceg kedvenc
kiltbüheli zenekara
eredeti tíróli viseletben.

Edi Seidl karmester és
Burgi Hauser

világhírű „Salon Jodlerin” közreműködésével, a legújabb slágerek

Rodossy Edith
énekli. * A tánczenét a

Tabán-jazz szolgáltatja.

Asztalrendelés: telefon 5-26-85

PÜNKÖSDFÜRDŐ TERMALSTRANDJA

július 6-án, szombaton megnyílik

A „Pünkösdfürdő” kutja 556 m. mély, víze 25 C°, kénés, rádióaktív. Tíz holdas árnyékos fürdőpark órákkal. 230 méteres dunaparti bástyasánc. — Versenyuszoda, gyűrkös-tenisz, gyoparona. Külön gyermekmedence. Vendéglő, kávéház, cukrászda. Pályafűtéstől HEV-vel 25 perc. — Beszkárt HEV kombinált fürdőjegyek Békásmegyertől, onnan autóbussz egy tantuszért. Ujpestről Zsilip-utatól — 87-es villamos megállójától és a Megyeri csárdától — motorhajó-járatral elérhető. A Békásmegyertől—csillaghegyi Dunapart legtestőbb pontja.